

CE-märkning av manuellt betjänade villaportar

Den som tillverkar och säljer manuellt betjänade villaportar ska se till att produkten är CE-märkt. Genom att porten är CE-märkt ska tillverkare av den manuellt betjänade villaporten se till att uppfylla alla krav och regelverk som gäller. Villaportar används som ett samlingsnamn för de portar som installeras i anslutning till privata hus/garage eller garage till hyreshus där villaportens grundsyfte är att kunna ha passage för gods, fordon och personer. Detta informationsblad vänder sig till dig som är: tillverkare, köpare, återförsäljare, privatperson mm i syfte att ge en kortfattad beskrivning av regelverket för manuellt betjänade villaportar.

CE-märkning – Prestandadeklaration och märkskylt

Manuellt betjänade villaportar ska CE-märkas, detta visas genom att porten har en märkskylt som har ett CE-märke och med prestandadeklarationen (Declaration of Performance - DoP), det är tillverkaren/ leverantören som har ansvaret att villaport är korrekt CE-märkt. Installatör ska dessutom ha dokumenterad kunskap för att kunna utföra korrekt och säkert montage.

Vilka EU regelverk för CE-märkning finns för manuellt betjänade villaportar?

För en manuellt betjänad villaport gäller följande EU regelverk:

Byggproduktförordningen EU 305/2011 ger krav på att byggprodukter ska CE-märkas. En villaport klassas som en byggprodukt eftersom dess utförande och dess installation, d.v.s. prestanda, påverkar klimat och säkerhet såsom värme, lufttätethet, skydd mot nedstörtning. För villaportar innebär detta att prestanda på porten måste tas fram av godkänt testlaboratorium.

Standarden EN 13241:2003+A2:2016 som är produktstandard för portar (både manuella och maskindrivna villaportar). Standarden är harmoniserad dvs. genom att följa de krav som ges i denna standard och dess tillämpbara understandarder uppfylls CE-märkningskraven i Byggproduktförordningen.

Att tänka på: Standarder och EUs regelverk uppdateras regelbundet, man behöver som tillverkare regelbundet stämma av att de standarder och regelverk man följer är aktuella.

Vem kontrollerar att villaportar uppfyller kraven?

Svenska myndigheten Boverket utövar marknads kontroll av byggprodukter dvs villaportar på den svenska marknaden.

Prestandadeklaration

En prestandadeklaration är ett dokument som tillverkaren av villaporten tar fram och behövs för portar som installeras i byggnadsverk. Prestandadeklarationen ska kunna tillhandahålls som pappersutskrift, elektronisk (e-post) eller på importör eller distributörs egen webbplats (det är inte tillräckligt att tex: en importör av portar hänvisar till någon annans webbplats).

Tillverkaren av komplett villaport måste vända sig till ett certifierat provningslabb som utför provning av prestanda av villaportmodellen enligt harmoniserade standarder (kallas för system 3 enligt Byggproduktförordningen, EU 305/2011). Tillverkare av port utför också tillverkningskontroll av de portar som tillverkas så att inte portens prestanda påverkas vid serieproduktion. De företag som klassas som mikroföretag¹ kan tillämpa system 4 istället för system 3 där tillverkaren av villaport gör egna kontroller.

Exempel på prestanda som tas fram och deklarerar för manuellt betjänade villaportar:

- vattentätethet
- farliga ämnen i villaport (tex. giftiga/ ohälsosamma ämnen)
- motstånd mot vindlaster
- lufttäthet
- termiska egenskaper (U-värde)
- säker öppning (tex att villaport inte faller vid fel i balanssystem)
- krav på glas som används i villaportar
- kraft att manuellt manövrera villaport

Alla prestanda som visas i listan ovan behöver inte vara aktuella, om du är osäker ta i så fall hjälp av provningslaboratoriet som utför prestandatester för att utreda/ få hjälp med vad som krävs.

Teknisk tillverkningsdokumentation

Att CE-märka manuellt betjänade villaportar innebär att tillverkaren exempelvis tar fram följande:

- Konstruktionsunderlag tex ritningar och beräkningar
- Riskbedömning av villaport
- Avstämning att villaport uppfyller förordningar/standarder
- Egna prov/tester för att kontrollera villaporten
- Test av villaportens prestanda som måste utföras av certifierat provningslab
- Instruktioner som följer med villaport
- Prestandadeklaration (skriven på svenska) som ska tillhandahållas på begäran
- Märkskylt med CE-märke fäst på villaport med tillverkarens namn och postadress, tillverkningsår, typ av port, portens modellnummer, portens serienummer samt de prestanda som uppnås för porten.

Instruktioner

Instruktioner, skriven på svenska ska följa med villaport, vilken ger all information som behövs för installation, drift och underhåll samt demontering av villaport. För att säkerställa korrekt funktion och säkerhet har den som äger en villaport ett ansvar att villaportens instruktioner följs, exempelvis de krav som finns på regelbunden kontroll och underhåll.

Komplettering med maskindrift

Om en manuellt betjäнад villaport kompletteras med maskindrift blir det en ny CE-märkning av villaporten. Den som utför denna typ av ändring sätter en ny produkt på marknaden och får då tillverkaransvaret (blir tillverkare) för den ombyggda villaporten. Den nya kombinationen (villaport och maskindrift) ska CE-märkas.

Vem är tillverkare?

Den som sätter villaporten på marknaden betraktas som tillverkare (eller dess representant). Men en ombyggnation kan få en ny tillverkare, exempelvis om en privatperson kompletterar en villaport med maskindrift, gör att privatpersonen blir tillverkare av den nya kombinationen (villaport och maskindrift).

Besiktning av godkänt besiktningsföretag

Manuellt betjänade villaportar på enskild/privat tomt omfattas inte av besiktning* av godkänt besiktningsföretag enligt Boverkets föreskrift BFS 2016:2 H16.

Skulle däremot en villaport vara maskindriven och monterad i en garagelänga som ägs av en exempelvis en bostadsrättsförening gäller besiktning av ett godkänt besiktningsföretag på villaporten. Villaportar som är monterade i anslutning till ett allmänt område tex trottoar omfattas också av besiktningskrav*.

* För mer information gällande kraven på besiktning, se separat informationsblad "Besiktning av motordrivna portar" från Portgruppen.

1) För de företag som klassas som "Mikroföretag" finns ett enklare sätt d.v.s. de företag som sysselsätter färre än 10 personer och vars omsättning inte överstiger 2 miljoner euro per år. Dessa företag kan i stället för system 3 tillämpa system 4 där tillverkaren av port gör egna kontroller (se Byggproduktförordningen EU 305/2011 för mer information)